

ÅRSBUDSJETT 2022 ØKONOMIPLAN 2022–2025

FORSLAG FRA INDRE ØSTFOLD HØYRE

Høyre ser mulighetene. To år inn i den nye kommunens historie er vi styrket i troen på at kommunesammenslåingen var et riktig grep. Sammenslåingen har gitt besparelser på ca. 70 millioner skattekrone i administrasjon og ledelse. Indre Østfold kommune drives uten eiendomsskatt på bolig- og næringseiendom, til tross for at tre av de gamle kommunene var avhengige av eiendomsskatt i sine budsjetter. Sterkere fagmiljøer gir bedre og tryggere tjenester for innbyggerne. Indre Østfold kommune har et betydelig handlingsrom. Høyre vil sørge for at alle mulighetene den nye kommunen gir, blir tatt i bruk. Det er dette som vil sikre gode tjenester i fremtiden.

1. Innledning

I desember skal kommunestyret vedta årsbudsjett for 2022 og en økonomiplan for 2022–2025. Indre Østfold Høyre mener administrasjonen har gjort et grundig arbeid i saksforberedelsen, og dermed har gitt de folkevalgte et godt beslutningsgrunnlag. I dette dokumentet skal vi i Høyre redegjøre for vårt syn på årsbudsjett. Et hovedgrep i Høyres forslag er å gjøre nødvendige endringer i skolestrukturen, og dermed sikre et tilstrekkelig handlingsrom for den neste helt avgjørende investeringen: en storstilt satsing på eldreomsorg for å være godt rustet når eldrebølgen for alvor slår til.

Overordnede betraktninger Kommunesammenslåingen har hittil gitt store besparelser. Høyre vil sørge for ytterligere gevinstrealisering.

Høyre er klar over at Indre Østfold kommune kun har 84 % av skatteinntektene sammenliknet med landsgjennomsnittet. Høyre merker seg også at kommunaldirektøren påpeker at uten kommunesammenslåingen, ville det i dag vært eiendomsskatt i 4 av de gamle 5 kommunene. Indre Østfold kommune fikk et stort mindreforbruk i 2020. Det var i stor grad deltagelsen i SIO som var årsaken til dette, og som ser ut til å redde et positivt resultat i 2021. Når kommunen mister SIO-midlene fra og med 2022, krever det at vi tar noen grep i år. Dette må være et viktig bakgrunnstøppe for kommunestyrets budsjettvedtak, ettersom det tegner et bilde av en kommune som må være nøktern og langsiktig. Vi må sikre at vi gjør det vi kan for å få mest mulig ut av de ressursene vi har. Det er ikke lurt å utsette fornuftige grep, fordi de på et tidspunkt må komme, og det vil bli mer og mer vanskelig jo lengre det utsettes. Det er helt avgjørende for Høyre å unngå eiendomsskatt på bolig- og næringseiendom. Derfor er vi fornøyd med at vi har klart å unngå denne skatten i 2021, og vi vil legge til grunn at den heller ikke innføres i fremtiden:

< Eiendomsskatt på folks boliger vil være en usosial skatt, som først og fremst rammer de med lave inntekter og barnefamilie. Ettersom det i Indre Østfold er mange husstander som sliter økonomisk, mener vi at det blir feil medisin å innføre en slik skatt. Det faktum at våre husstander i tillegg må betale opp mot 3 000,- mer i VA-avgifter frem til 2027, underbygger at innføring av eiendomsskatt på boliger vil medføre et urimelig høyt skatte- og avgiftsnivå. I tillegg er Høyre prinsipielt imot å gjøre folks hjem til et skatteobjekt for å finansiere kommunen.

< Eiendomsskatt på næringseiendom er heller ikke aktuelt for Høyre. En av våre viktigste prioriteringer er å skape flere arbeidsplasser i vårt lokalsamfunn. En slik skatt vil ikke bidra å gjøre vår kommune mer attraktiv for nye etableringer, og den vil ramme vårt eksisterende næringsliv hardt.

Skole og oppvekst

Etter Høyres oppfatning er skolestrukturen og antallet grendeskoler et tema som ikke er ferdig diskutert. Politiske flertall skifter, og utfordringene med dagens struktur vil ikke gå over. Skolestrukturen er derfor en sak som vi ønsker å holde varm, og vi er derfor klare på at Høyre ønsker en politisk omkamp om skolestrukturen. Dette henger også sammen med at vi ikke vil gi innbyggere et inntrykk av at denne saken er ferdig diskutert, for det er den ikke. Strukturelle grep er helt nødvendig, **først og fremst for å sikre en god likeverdig skole som er best mulig for alle**

kommunens elever, men også for å bruke ressursene mest mulig hensiktsmessig. Høyre fremmer derfor på nytt det forslaget som vi fremsatte i forbindelse med skolebruksplanen:

- **Vi foreslår å øke antallet skoleplasser i Mysen gjennom å ta i bruk Kulturtorget (Gamle Mysen skole), og investere her slik at flere klasser i barnetrinnet kan flyttes dit. I forbindelse med skolebehovsplanen var det beregnet at investeringskostnaden for dette ville være 23 millioner. Siden vi ikke har fått oppdaterte tall i forhold til prisstigning, legger vi inn 35 millioner i dette forslaget.**
- **Høyre forslår å legge ned Kirkefjerdingen, Hærland og Havnås skoler. Vi mener det er klart at elevgrunnlaget er for svakt til å opprettholde driften av disse skolene. Vi opprettholder Trømborg og Tenor skoler, noe som sikrer en struktur med en grendeskole sør/øst og vest for Mysen.**
- **Vi foreslår å kutte investeringene til skolene vi forslår å legge ned. Dette gir en reduksjon i investeringskostnader på ca. 5 millioner. Tar vi med investeringene som lå inne på disse skolene som ventilasjon o.l. så sparer vi ytterligere 19.2 millioner**
- **I tillegg vil vi spare ca. 12 millioner pr. år i drift.**

Vi ser at administrasjonen har satt i gang diverse tiltak, som vil gjøre barnevernet bedre og mer effektivt. Vi mener vi må klare å ligge nærmere gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner. Derfor vil vi ikke gjøre noen kutt i 2022, da barnevernet må få jobbe med de tiltakene som nå iverksettes. Men fra og med 2023 og frem til 2025 forventer vi en kostnadsreduksjon på 3 mill i disse årene.

- **Økonomiske resultater av tiltakene som er satt i gang i barnevernet. Rammen reduseres ikke i 2022, men vi forventer resultater av tiltakene også økonomisk i 2023,24 og 2025 på 3 millioner.**

Helse og omsorg

Høyre er opptatt av vår evne til å gi god omsorg til de som trenger det. Vi vil derfor sette av 4 millioner av de frie inntektene til å bemanne opp innen virksomhetsområdet helse og omsorg.

Vi har tillit til at administrasjonen vet hvor disse ekstra arbeidsressursene best bør brukes.

Høyre mener også at kommunen bør være offensiv for å sikre best mulig psykiatritjenester. Slik det ser ut nå, ønsker vi å lokalisere rus- og psykisk helsetjenestene på Helsehuset. Slik får vi én dør inn til statlig og kommunal psykiatritjeneste. Vi mener derfor at kommunen bør gå i dialog med Askim Rådhuset AS, og starte prosessen med å bygge ut Helsehuset, slik at vi ikke mister noe tid.

- **4 millioner til økt bemanning**
- **Rådhuset AS får i oppdrag å prosjektere en utbygging av Helsehuset, slik at Rus & psykiatritjenestene så raskt som mulig kan flytte inn i permanente lokaliteter.**

Kultur og frivillighet

Høyre er opptatt kultur og frivillighet, og vi mener at Indre Østfold har mange gode arenaer og anlegg for både idrett og kultur. Vi støtter de planer som er lagt for fortene våre, som kan bli et prosjekt som vil sette Indre Østfold på kartet. Vi mener også at i denne økonomiplanen vil Festiviteten få en nødvendig rehabilitering, som er bra. Imidlertid må ikke glemme at vi har et regionalt kulturhus, som

kommunen har et over 90 % eierskap i. Ettersom vi nå mister støtte fra fylkeskommunen på 370 000,- ønsker vi å styrke kommunens bevilgning til Askim kulturhus, dersom vi ikke klarer å få fylkeskommunen til å fortsette med sitt tilskudd. Askim kulturhus har vært en enorm suksess for regionen, med veldig mange konserter og gode kulturelle opplevelser. Dette må vi sikre at fortsetter. Vi ønsker også å styrke kulturskolen, som har for lange ventelister.

- **Derfor setter vi av kr 500 000,- ekstra til kulturskolen.**
- **Økt driftstilskudd: 370 000,- Askim kulturhus (følger fylke opp, så gis ikke tilskuddet på 370 000 ekstra fra Indre Østfold kommune).**

Vi har mange lag og foreninger i Indre Østfold, og de representerer en medlemsmasse på ca. 10 000. Vi ser at det er krevende for mange lag og foreninger i kjølevannet av Pandemien. Vi ønsker derfor å dele ut et ekstra tilskudd på 1 million til lag og foreninger.

- **Økt tilskudd til lag og foreninger med 1 million**

Politikk

Vi har vært 45 representanter i kommunestyret de to siste årene. Høyre mener erfaringen tilsier at det er tilstrekkelig med 37 medlemmer. I tillegg bør antallet medlemmer i de tre utvalgene og formannskapet reduseres fra 11 til 9. Dette vil gi en innsparing på ca. 750 000,- pr. år. Fra og med 2024.

- **Innsparing på reduksjon av antall kommunestyrerepresentanter med ca. 750 000 i 2024 og 2025.**

Plan og Teknikk

Vi er seriøst bekymret for investeringsvolumet, som det legges opp til. Når vi er inne i en periode med store nødvendige investeringer, så er det ekstra viktig at vi fokuserer på det som er nødvendig, og det som er kommunens kjernetjenester. Vi ser at administrasjonen ønsker å utvide bil delingsordningen, som vi har vært kritisk til fra dag 1. Vi mener vi ikke bør utvide den allerede, før vi har mer erfaring med ordningen.

- **Utvidelse av Bil delingsordningen stoppes, og de tenkte 900 000,- som var tenkt investert**

Vi har for ikke alt for lenge siden etablert et nytt eiendomsselskap, som skal jobbe strategisk med eiendommer, og selge og utvikle eiendomsporteføljen. Vi mener da det er riktig å trekke ut de 15 millionene som er satt av til strategisk næringsoppkjøp i virksomheten Plan og teknikk. Dersom Eiendomsselskapet ikke har midler, og administrasjonen mener vi bør foreta et oppkjøp, så mener vi det bør vurderes i Formannskapet fra sak til sak.

- **Vi kutter 15 millioner til strategisk eiendomsoppkjøp i 2022, 23, 24 og 25.**

Vårt mindreforbruk på drift på 7.1 millioner for 2022, ønsker vi å avsette på disposisjonsfondet. Totalt i økonomiplanen 2022-25 blir det 33 576 000. Selvfølgelig fristende å bruke dette på populære tiltak, men vi mener vi har bruk for de i årene som kommer til kommunens kjerneoppgaver innen helse og skole. Vi må også være nøkterne, dersom vi mener at vi ikke ønsker eiendomsskatt.

Våre reduksjoner i investeringer, gjør at låneopptak reduseres med 64 580 000,- økonomiplanperioden 2022 - 25.

Verbalforslag

Permanent Lokalisering av Rus og psykiatritjenestene

For å fullføre lokalisering av Rus og psykiatritjenestene, så må det bygges ut på Helsehuset. Derfor ber vi om at Rådhuset AS får i oppdrag å prosjektere en utbygging, som kan romme kommunens rus og psykiatritjeneste. Samtidig bør det være en dialog med Sykehuset Østfold, slik at de kan få tilbud om å flytte noen tjenester i et slikt tilbygg.

Løpende opptak i barnehagen

Vi i Høyre mener at det minste vi bør tilby våre innbyggere som flytter til Indre Østfold, er løpende opptak i barnehagen. Vi må tilstrebe å være den attraktive kommunen vi ønsker å være, da må vi følge opp også på tjenestene.

Vi foreslår derfor at vi skal ha løpende opptak i barnehagen.

Kantine på Helsehuset

Kommunen går i dialog med Via3 og tilbyr dem å drifte kantina på Helsehuset.